

Hisob siyosati

51. Sub'yektning hisob siyosati mazkur standartning 16 — 50-bandlarida keltirilgan prinsiplar asosida belgilanishi kerak.

Hisob siyosati xo'jalik yurituvchi sub'yekt moliyaviy hisobotni tayyorlash va tuzish uchun foydalanadigan maxsus prinsiplarni, konvensiyalarni, tartib va amaliy yondashuvlarni ifodalaydi.

52. Hisob siyosati moliyaviy hisobot barcha maqbul BHMSlarni qo'llanish asosida tuziladigan tarzda tashkil etilishi kerak. Maxsus talablar bo'lmagan taqdirda moliyaviy hisobot quyidagicha bo'lishi kerak:

52.1. Foydalanuvchilar ehtiyoji uchun ahamiyatli;

52.2. Shu jihatdan ishonchli bo'lishi kerak:

52.2.1. Sub'yekt faoliyati va moliyaviy holatining barcha natijalarini xolisona ko'rsatishi;

52.2.2. Faqat yuridik shakldan iborat bo'lmay, hodisa va operasiyalarning iqtisodiy mohiyatini aks ettirishi;

52.2.3. Betaraf (beg'araz) bo'lishi va majburiy bo'lmasligi;

52.2.4. Betaraflikka zarar yetkazmagan holda ehtiyotkor bo'lishi;

52.2.5. Barcha muhim jihatlarini to'la (tugallangan) bo'lishi, ya'ni sub'yekt xo'jalik faoliyatining barcha faktlarini to'la aks ettirishi lozim;

52.3. Faoliyati o'xshash boshqa sub'yektlar moliyaviy hisoboti bilan taqqoslanadigan;

52.4. Tushunarli.

53. Sub'yektning hisob siyosatini aniq bir yo'nalish (masala) bo'yicha shakllantirishda, buxgalteriya hisobini

tashkil etish, yuritish va hisobot tuzishda O'zbekiston Respublikasining buxgalteriya hisobi bo'yicha qonun hujjatlariga amal qilish kerak.

54. Maxsus ixtisoslashgan BHMSlar mavjud bo'lmaganda sub'yekt rahbari xo'jalik yurituvchi sub'yektning moliyaviy hisobotidan foydalanuvchilarga eng foydali axborot beradigan hisob siyosatini ishlab chiqishda o'z qarorlaridan foydalanishga haqlidir.

O'z qarorlaridan foydalanish jarayonida rahbar quyidagilarni ko'rib chiqadi:

54.1. Bunday masalalar xususida BHMSning talablari va qo'llanmalarini;

54.2. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi tomonidan e'lon qilingan har qanday boshqa axborotni;

54.3. Aktivlar, majburiyatlar, daromadlar va xarajatlar uchun aks ettirish va o'lchashning O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi tomonidan belgilab qo'yilgan mezonlarini;

54.4. Kapitallarning asosiy jahon moliya bozorlari qabul qilgan tarmoq ish tajribasini.

55. Xo'jalik yurituvchi sub'yektning hisob siyosati xo'jalik yurituvchi sub'yekt rahbarining tegishli tashkiliy-farmoyish hujjatlari (buyruq, farmoyish va boshqalar) bilan rasmiylashtirilishi kerak.

Hisob siyosatini shakllantirishda sub'yekt tanlab olgan buxgalteriya hisobini yuritish usullari tegishli tashkiliy-farmoyish hujjati chiqarilgan yildan keyingi yilning 1 yanvaridan boshlab qo'llaniladi, hisobot yili davomida yangi tashkil etilgan xo'jalik yurituvchi sub'yektlar bundan mustasnodir.

Bunda ular xo‘jalik yurituvchi sub’yektning barcha tarkibiy bo‘linmalarida (jumladan, alohida balansga ajratilgan bo‘linmalarida) ularning qayerda joylashganidan qat’i nazar qo‘llaniladi.

Yangi tashkil etilgan xo‘jalik yurituvchi sub’yekt tanlab olgan hisob siyosatini mazkur bandga muvofiq moliyaviy hisobot birinchi marta e’lon qilingunga qadar, lekin davlat ro‘yxatidan o‘tib yuridik shaxs huquqini olgan kundan boshlab 90 kundan kechiktirmay rasmiylashtiradi. Sub’yekt tanlab olgan hisob siyosati yuridik shaxs huquqini olgan (davlat ro‘yxatidan o‘tgan) kundan boshlab qo‘llanish mumkin deb hisoblanadi.

56. Hisob siyosati kalendar yil davomida o‘zgartirilmaydi.

Xo‘jalik yurituvchi sub’yektning hisob siyosatini quyidagi hollarda o‘zgartirishga yo‘l qo‘yiladi:

56.1. Sub’yekt qayta tashkil etilganda (qo‘shib yuborilganda, bo‘linganda, qo‘shib olinganda);

56.2. Mulk egalari almashganda;

56.3. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarida yoki O‘zbekiston Respublikasida buxgalteriya hisobini tartibga soluvchi me’yoriy tizimda o‘zgarishlar bo‘lganda;

56.4. Buxgalteriya hisobining yangi usullari ishlab chiqilganda.

Hisob siyosatining o‘zgartirilishi asoslab berilishi va mazkur standartning [55-moddasida](#) nazarda tutilgan tartibda rasmiylashtirilishi kerak.

Hisob siyosatida O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlaridagi o‘zgarishlar bilan bog‘liq bo‘lmagan o‘zgarishlarning oqibatlari sub’yektning buxgalteriya

hisobini yuritishning o'zgartirilgan usullari qo'llanila boshlagan vaqtdagi (oyning birinchi kunida) tekshirilgan ma'lumotlar asosida qiymat jihatidan baholanishi kerak.